

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060104

DOM
2013-12-06
Stockholm

Mål nr
M 7644-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänerns tingsrätt, mark- och miljödomstolen, dom 2013-07-19 i mål nr M 1586-13, se bilaga A

KLAGANDE

SebexBygg AB, 556763-1485
Grimmeredsvägen 13
426 69 Västra Frölunda

Ombud: Jur. kand. J S

MOTPART

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd i Kungsbacka kommun
434 81 Kungsbacka

SAKEN

Utdömande av vite

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom förpliktar Mark- och miljööverdomstolen SebexBygg AB att till staten betala 12 500 kr av Nämnden för Miljö & Hälsoskydd i Kungsbacka kommun förelagt vite avseende perioden 4 februari – 5 mars 2013.

Dok.Id 1112874

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

SebexBygg AB (bolaget) har i första hand yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, ska ogilla Nämndens för Miljö & Hälsoskydd i Kungsbacka kommun talan. I andra hand har bolaget yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska jämka vitesbeloppets storlek.

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd i Kungsbacka kommun (nämnden) har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Bolaget har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande. Vid tidpunkten för nämndens föreläggande hade bolaget redan uppfyllt alla åtgärder som vitet grundas på. Trots det har bolaget lämnat in ytterligare komplettering. Det framstår som om mark- och miljödomstolen har baserat sin dom på att Mark- och miljööverdomstolen inte beviljade prövningstillstånd i ett annat mål. Orsaken till att prövningstillstånd inte gavs går dock inte att utläsa av beslutet.

Bolaget är medvetet om sin skyldighet enligt 2 kap. 2 § miljöbalken att skaffa kunskap om de regler som gäller för hur avfall ska hanteras. Bolaget vidtar de försiktighetsmått och begränsningar som krävs enligt 2 kap. 3 § miljöbalken. I de flesta fall är det byggherren som enligt avtal mellan bolaget och byggherren ansvarar för byggavfallet, men i den mån bolaget ansvarar för avfallet är det medvetet om att det ska hantera respektive avfall på ett säkert och miljömässigt godtagbart sätt. Bolaget journalför mängd och slag av avfall. För transporter använder sig bolaget av externa transportörer som alla har tillstånd att hantera och transportera avfall. I den mån bolaget transporterar avfall sker till det en miljöstation där det sorteras. Bolaget håller möten för att säkerställa att alla anställda är medvetna om vad som gäller och att rutiner följs. Bolaget har gett in redovisning om rutiner, uppföljning, klassificering och transport. Inlämnad redovisning bör i vart fall medföra att vitesbeloppet jämkas.

Nämnden har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande. Det material som bolaget har gett in under handläggningen av det tidigare målet är tillsammans med

annat material som bolaget har gett in inte tillräckligt för att uppfylla föreläggandet. Det som saknas är främst en redovisning av vilken lagstiftning som styr avfallshanteringen i det specifika fallet och vilken tillämpning det har för företaget. Det som efterfrågas är en genomgång på paragrafnivå kopplad till vad företaget gör för att följa lagstiftningen. Utöver miljöbalken och avfallsförordningen (2011:927) är även kommunens renhållningsordning tillämplig vilket bolaget inte har nämnt. Det finns övergripande skriftliga rutiner men de är endast delvis på en sådan detaljnivå att de säkerställer en korrekt avfallshantering. Exempelvis anges att avfallet ska klassificeras och sorteras, men tillvägagångssättet och grunderna för klassificeringen är inte beskrivet. Vidare är det endast översiktligt beskrivet hur förvaring och transport ska gå till. Detta kan innebära att de arbetsledare som uppges ha det löpande ansvaret i slutändan ändå inte vet hur avfallet ska hanteras på ett korrekt sätt. Det saknas även andra delar t.ex. vilken dokumentation som avfallshanteringen ska omfattas av. Uppgift om vem som har ansvaret för uppföljning av att rutinerna fungerar saknas fortfarande.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Nämnden har den 24 maj 2012 förelagt bolaget att inom 30 dagar från delgivning av föreläggandet komma in med den redovisning av rutiner för avfallshantering som preciseras i föreläggandet. Föreläggandet är förenat med ett vite om 25 000 kr för varje månad som det inte följs. Bolaget blev delgivet föreläggandet den 5 juni 2012. Vitesföreläggandet är lagligen grundat och har vunnit laga kraft. Detta mål avser frågan om utdömande av vitet för perioden den 4 februari – 5 mars 2013.

Bolaget har den 5 juli 2012 lämnat in viss redovisning i enlighet med föreläggandet. Redovisningen innehåller i huvudsak en beskrivning av ansvarsfördelningen inom företaget och hanteringen av olika avfallsslag. I likhet med nämnden och mark- och miljödomstolen anser Mark- och miljööverdomstolen att denna redovisning inte innebär att föreläggandet kan anses helt uppfyllt.

Nämnden har anfört att det fortfarande saknas redovisning om vem som ansvarar för uppföljning. Detta krav på redovisning finns dock inte uttryckligen angivet i föreläggandet utan nämns först i det mail som nämnden den 31 juli 2012 skickade till

bolaget. Den omständigheten att denna redovisning saknas kan därmed inte läggas till grund för utdömande av vitet. Nämnden har också anfört att det saknas en genomgång av lagstiftningen på paragrafnivå kopplad till vad företaget gör för att lagstiftningen ska följas. Det är dock inte tydligt att den punkt i föreläggandet som lyder ”Lagstiftningen som styr avfallshanteringen i det specifika fallet och vilken tillämpning detta har för Sebex Bygg AB” syftar på en sådan detaljerad genomgång av lagstiftningen som nämnden efterlyser. Det faktum att en sådan redovisning saknas kan därmed inte läggas till grund för utdömande av vitet.

För den period som målet avser saknas emellertid fortfarande en redovisning av rutiner hur kontrollen sker av att transportören har tillstånd och vilken dokumentation som avfallshanteringen ska omfattas av. Att bolaget den 12 mars 2013 har lämnat in viss ytterligare redovisning saknar betydelse för frågan om vitet kan dömas ut för perioden den 4 februari – 5 mars 2013. Sammantaget är det utrett att bolaget har brutit mot föreläggandet och det finns därmed förutsättningar att döma ut vitet. Nästa fråga är om det finns särskilda skäl att enligt 9 § lagen (1985:206) om viten jämka vitesbeloppet.

Med hänsyn till att bolaget delvis uppfyllt föreläggandet inom den i föreläggandet angivna tiden och eftersom inte samtliga kvarstående delar kan läggas till grund för ett utdömande av vitet, finns det särskilda skäl att enligt 9 § lagen (1985:206) om viten jämka vitet till hälften, dvs. 12 500 kr. Mark- och miljödomstolens dom bör därmed ändras i enlighet med detta.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2013-12-27

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Roger Wikström och Malin Wik, referent, tekniska rådet Yvonne Eklund och adjungerande ledamoten Karin Sparrman.

Föredragande har varit Carolina Andersson.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2013-07-19
meddelad i
Vänernsborg

Mål nr M 1586-13

SÖKANDE

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd i Kungsbacka kommun
434 81 Kungsbacka

MOTPART

Sebex Bygg AB, 556763-1485
Grimmeredsvägen 13
426 69 Västra Frölunda

Ombud: Jur. kand. J S

SAKEN

Utdömande av vite

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen förpliktar Sebex Bygg AB att till staten betala av
Nämnden för Miljö & Hälsoskydd i Kungsbacka kommun förelagt vite om
25 000 kr avseende perioden 4 februari - 5 mars 2013.

Dok.Id 238629

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänernsborg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se	0521-27 02 30	måndag – fredag 09:00-16:00

YRKANDEN M.M.

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd i Kungsbacka kommun har yrkat att förelagt vite om 25 000 kr döms ut för perioden 4 februari - 5 mars 2013. Till stöd för yrkandet har nämnden anfört bl.a. följande.

I beslut den 24 maj 2012, § 54, förelades Sebex Bygg AB att senast 30 dagar efter delfåendet av beslutet ha kommit in med nedanstående redovisning av rutinerna för avfallshantering. Föreläggandet var förenat med ett vite om 25 000 kr för varje månad som föreläggandet inte följts.

Rutiner för

1. hantering av farligt avfall, t ex oljeavfall, målat och impregnerat trä, lysrör, kemikalier, färgavfall, läckavfall etc.
2. hantering av avfall fördelat på följande avfallsslag:
 - däck, -elektroniska och elektriska produkter,
 - avfall innehållande köldmedier såsom t ex kylskåp, frysar, värmepumpar,
 - plast,
 - plåt och metaller,
 - kakel, klinker, keramik, glas, isoleringsmaterial och motsvarande inerta material,
 - trä, spånskivor och liknande,
 - hushållsavfall samt
 - övrigt avfall.
3. hur företaget tillser att kännedom om rutinerna för hantering av avfall överförs till samtliga medarbetare och specifikt nyanställd personal, samt hur man hanterar informationsöverföringen till medarbetare med annat modersmål än svenska.

Rutinerna skall vara skrivna på svenska och på övriga eventuellt förekommande språk som talas av anställda i verksamheten (punkt 3 ovan).

Av rutinerna skall bl.a. tydligt framgå:

- Ansvarsfördelningen inom företaget och vilken namngiven person, på plats inom verksamheten i Sverige, som har det yttersta ansvaret för hanteringen av ett visst avfallsslag.
- Lagstiftningen som styr avfallshanteringen i det specifika fallet och vilken tillämpning detta har för Sebex Bygg AB.
- Hur avfallet skall transporteras och av vem.

- Vart avfallet skall transporteras för omhändertagande.
- Hur man försäkras sig om att transportören har tillstånd att transportera det aktuella avfallet.
- Vilken dokumentation som avfallshanteringen skall omfattas av, bl.a.
 - anteckning om transport om farligt avfall inkl. transportdokument,
 - avfallsslag och mängder för att årligen kunna sammanställa avfallshanteringen
 - kvitton.

Föreläggandet delgavs Sebex Bygg AB den 5 juni 2012. Föreläggandet överklagades inte och har vunnit laga kraft.

Sebex Bygg AB inkom med viss redovisning via mail den 5 juli 2012. Den 31 juli meddelades Sebex Bygg AB via mail att det fortfarande saknades redovisning i bl.a. följande avseenden:

- lagstiftningen som styr avfallshanteringen i det specifika fallet och vilken tillämpning detta har för Sebex Bygg AB
- hur man kontrollerar att transportören har tillstånd att transportera det aktuella avfallet
- vem som har ansvaret för uppföljning av att rutinerna fungerar
- vilken dokumentation som avfallshanteringen ska omfattas av - i rutinerna ska bland annat ingå kvitton och transportdokument

Dessutom är redogörelsen för hur Sebex Bygg AB tillser att kännedom om rutinerna för hantering av avfall överförs till samtliga medarbetare och specifikt nyanställd personal fragmentarisk. Frågan hur man hanterar informationsöverföringen till medarbetare med annat modersmål än svenska är överhuvudtaget inte besvarad.

Sebex Bygg AB (Sebex) har bestritt ansökan och anfört i huvudsak följande.

Sebex gör gällande att bolaget har uppfyllt alla de åtgärder varpå vite grundas. Det är bolagets uppfattning att det redan lämnat erforderlig redovisning till Nämnden

för Miljö & Hälsoskydd i Kungsbacka kommun varför kommunens uppfattning bygger på historiska fakta och underlag.

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd i Kungsbacka kommun beslöt den 24 maj 2012 att förelägga Sebex att vid vite inkomma med viss specifik redovisning bland annat avseende avfallshantering.

Sebex anser förvisso att bolaget redan uppfyller uppställda krav på hantering av avfall mm. För att samarbeta med kommunen har dock Sebex, mailledes, inkommit med redovisning per den 5 juli 2012 respektive 31 juli 2012 vilket framgår på sidan 3 i tjänsteskrivelse daterad 25 mars 2013.

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd i Kungsbacka kommun ansökte sedermera om utdömmande av vite med anledning av att det ansågs saknas redovisning avseende bolagets avfallshantering. Målet handlades i Vänersborgs tingsrätt, mark- och miljödomstolen, i mål nr M 4323-12.

Domen har sedermera överklagats till Mark- och miljööverdomstolen och handläggs såsom mål nr M 3242-13 varvid ytterligare redovisning har skett till utvisande av att bolaget redan uppfyller de krav som ställs på dess verksamhet.

Som redovisats till Nämnden för Miljö & Hälsoskydd i Kungsbacka kommun vid tidigare tillfällen hanterar Sebex i huvudsak enbart brännbart material vilket i huvudsak transporteras med egna bilar och/eller släp till återvinningsstation i Kungsbacka kommun. Det skall i sammanhanget påpekas att Sebex även har rätt att transportera farliga avfall som uppkommer i verksamheten, efter anmälan om icke tillståndspliktig transport av farligt avfall som uppkommit i en yrkesmässig verksamhet. Anmälan är gjord och registrerad i juli 2012.

Sebex har sedan en längre tid tillbaka arbetat aktivt med att se till att samtliga anställda inom företaget efterlever de rutiner som Sebex uppställt kring avfallshanteringen. Sebex har sett till att dokumentera sina rutiner för

avfallshantering. Företagets ägare, arbetsledare, samt anställda har därtill haft uppföljningsmöten för att utvärdera efterlevnaden av företagets rutiner samt fattat beslut om vem som ansvarar för viss hantering av avfall inklusive vem som har ansvar för att sammanställa dokumentation över avfallet. Skriftliga rutiner samt mötesprotokoll bifogas. Av handlingarna framgår att Sebex upprättat skriftliga rutiner samt haft ett första möte redan den 28 juni 2012.

I sammanhanget skall påpekas att enär såväl ägare som arbetsledare behärskar polska på modersmål kan information om, samt kontroll av efterlevnad av, företagets rutiner föras ut till de anställda som inte behärskar svenska. Ansvar för att de anställda informeras om företagets rutiner ligger på arbetsledarna.

I arbetet med att sammanställa information om det avfall Sebex producerar och hanterat ingår även sammanställning av underlag såsom fakturor mm till utvisande av att byggavfall lämnas till återvinningsstation samt i övrigt hanteras i enlighet med gällande lagstiftning. Sebex har redan tidigare uppvisat sådana fakturor men för tydlighetens skull kompletteras målet med följande material:

- Allt avfall som Sebex själva skall transportera bort sorteras och körs sedermera till Barnamossens återvinningsstation i Kungsbacka vilket framgår av flertalet fakturor.
- Vid större mängd avfall anlitar Sebex något av företagen Ragn Sells AB, Renova AB eller Vena Entrepren AB.
- Fakturor utvisande av att Sebex anlitar Ragn Sells vid flera tillfällen redan under år 2009 bifogas. Av bifogade handlingar framgår det att Ragn Sells AB har tillstånd att transportera såväl farligt avfall som avfall av annat slag. Vidare framgår det att företaget är ISO-certifierat. Ytterligare information finns på Ragn Sells hemsida.
- Vid kontakt med Ragn Sells bekräftar de att det framgår av fakturan vilket slags avfall Sebex slängt samt att Ragn Sells alltid kontrollerar allt avfall som hämtas. Skulle beställaren, dvs. Sebex, slängt något annat än vad de sagt att de skall

slänga skulle materialet sorteras om på Ragn Sells och extraavgift hade tillkommit på fakturan.

- Fakturor utvisande att Sebex anlitat Renova vid flera tillfällen under år 2009 samt 2011 bifogas. Till varje faktura finns specifikation avseende vilket slags avfall som hämtats. Av bifogade handlingar framgår det att Renova har tillstånd till transport av farligt avfall. Vidare framgår det att företaget är ISO-certifierat. Ytterligare information finns på Renovas hemsida.
- Fakturor utvisande att Sebex anlitat Vena Entreprenad AB vid flera tillfällen från år 2009 till och med år 2013 bifogas. Vena Entreprenad AB har vid flera tillfällen ombesörjt transport av avfall. Av bifogade handlingar framgår det att Renova har tillstånd till transport av farligt avfall.
- Firmabilar samt andra maskiner som används inom verksamheten producerar en del farligt avfall i form av oljefilter mm. Detta material tas om hand av fastighetsägaren till det garage som Sebex hyr in sig hos sedan augusti 2012 och som har tillstånd att hantera avfall av detta slag. Hyreskontraktet bifogas.

Avslutningsvis skall förtydligas att Sebex verksamhet omfattas av bestämmelserna i Miljöbalken (1998:808) och då i synnerhet bestämmelserna i kapitlen 2,15 respektive 26 samt Avfallsförordningen (2011:927). Indirekt har Sebex även att beakta bestämmelserna i Plan- och bygglagen (2010:900). Allt avfall som Sebex, genom sitt arbete producerar hanteras i enlighet med Avfallsförordningen (2011:927) men som ovan anförts är merparten av detta avfall inte klassat som farligt avfall.

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd i Kungsbacka kommun har i bemötande vidhållit att det ansökta vitet ska dömas ut.

DOMSKÄL

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd i Kungsbacka kommun (nämnden) har den 24 maj 2012 förelagt Sebex Bygg AB (bolaget) att inom 30 dagar från delgivning av föreläggandet komma in med den redovisning som anges där. Bolaget blev delgivet

föreläggandet den 5 juni 2012. Föreläggandet har vunnit laga kraft. Bolaget skulle således ha följt föreläggandet senast den 5 juli 2012.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att den utredning som bolaget gett in i målet är identisk med den utredning som bolaget gav in till Mark- och miljööverdomstolen i mål M 4342-12 sedan bolaget överklagat mark- och miljödomstolens dom den 12 mars 2013 i mål M 4323-12, i vilket bolaget på grund av samma föreläggande som är aktuellt i det förevarande målet blev förpliktat att betala vite för tiden 6 juli – 5 november 2012. Mark- och miljödomstolen konstaterar också att Mark- och miljööverdomstolen den 24 juni 2013 beslutade att inte meddela prövningstillstånd samt att bolaget har överklagat beslutet.

Med ledning i Mark- och miljööverdomstolens ställningstagande att inte meddela prövningstillstånd i mål M 4342-12 får det anses klarlagt att den redovisning som bolaget kom in med till nämnden den 5 juli 2012 inte uppfyllde kraven i föreläggandet. Bolaget har således inte följt föreläggandet. Det bör förtydligas att den omständigheten att bolaget i sitt svar till mark- och miljödomstolen har kommit in med viss ytterligare redovisning inte ändrar den bedömningen, eftersom redovisningen – oavsett om den gör att bolaget därigenom kan anses ha följt föreläggandet – getts in för sent.

Sammanfattningsvis finns alltså grund för att döma ut vitet för perioden 4 februari - 5 mars 2013. Vitesbeloppet kan inte anses för högt bestämt med hänsyn till angelägenheten av att vitesföreläggandet följs. Nämndens ansökan bör därför bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 426)

Överklagande senast den 9 augusti 2013

Patrick Baerselman

Domstolens avgörande har beslutats av chefsrådmannen Patrick Baerselman.

Föredragande har varit beredningsjuristen Eva Högmark.